

Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzés a június 24-30. közötti időszakra

Az elmúlt egy hétben is változékony időjárásban volt részünk. Gyakran (naponta akár többször is) alakult ki záporok, zivatarok. Az esőzés intenzitása azonban eltérő volt. A csendes esők mellett olykor igen intenzív formában érkezett a csapadék. Utóbbiak a borvidék számos ültetvényében okoztak eróziós károkat. A mögöttünk álló napokban is meleg, párás körülmények voltak a jellemzőek, az esők mellett.

A csapadékos időjárás és a felázott talaj nehezítették a permetezések elvégzését. A hét elején tapasztalt meleg és szeles viszonyoknak köszönhetően sokat szikkadt a talaj felső része. Ez várható a következő napokban is, így lehetőség nyílik az újabb permetezési forduló elvégzésére. A zöldmunkák kapcsán több ültetvényben még mindig hajtások befűzése az aktuális teendő. A hajtások növekedése intenzív, jócskán túl nőtték a felső huzal párt. A hajtások fejlettsége alapján, ahol a fennáll az önárnyékolás veszélye, ott meg lehet kezdeni a csonkázást.

Fenológia

A szőlő virágzása véget ért a Tokaji Borvidéken. A kötődésben problémákat nem tapasztaltunk a bejárt ültetvényekben. A fiatal bogyók növekednek. Már borsszem nagyságú bogyókat is láthatunk a területeken.

Egyes ültetvények megfigyelhetők a tőkén megjelenő léggyökerek. Megjelenésük a párás körülményeknek köszönhető.

Kórokozók

Lisztharmat

Nem megfelelően gondozott ültetvényben megjelent a lisztharmat tünete a fiatal szőlőbogyókon. Kezelt ültetvények nem észlelhetők még a tünetek. A körülmények továbbra is kedvezőek

a kórokozó számára. A jelenlegi fenológiai stádiumban pedig a bogyók még igen érzékenyek a lisztharmatra. Az eredményes védekezéshez elengedhetetlen a szellős lombzat kialakítása. Ahol ez még nem történt meg, ott végezzük el minél hamarabb. A védekezést folytassuk tovább, 10 napos fordulót tartva. Az aktuális permetezés során is kén és felszívódó készítmény (piriofenon, cyflamid, difenokonazol) kombinációjával végezzük el a kezelést. A hatóanyagok kapcsán figyeljünk a szer rotációra, a rezisztencia elkerülésének érdekében. A kén 25°C felett perzselést okozhat, illetve magasabb hőmérsékleten végzett permetezés hatékonysága csökken. Ökológiai gazdálkodásban kén és olajos készítmény kombinációjával végezzük el a permetezést.

Peronoszpóra

Az időjárás az elmúlt napok is sok csapadékot hoztak. A mérőállomások adatai alapján újabb és újabb fertőzések indulhattak el. Azonban a tünetek még nem láthatóak az ültetvényekben. E mögött az áll, hogy a kedvezőtlen tavaszi időjárásban az áttelelő oospórák elpusztultak, míg az elmúlt hetek esőzései, keleti és északkeleti irányból érkeztek, és nem hoztak magukkal fertőző anyagot. A fiatal bogyós fejlettségi állapot okán lehetőleg válasszunk felszívódó hatóanyagot tartalmazó készítményt (ciazofamid, ditianon+kálium foszfonátok, cimoxanil). A cimoxanil hatóanyag kedvező költsége miatt népszerű, azonban önmagában történő használatát kerüljük, társítsunk mellé kontakt hatóanyagot (rézoxiklorid, rézhidroxid).

Feketerothadás

A kórokozó levéltünetével olyan ültetvényekben találkoztunk, ahol a korábbi években is gondot okozott. A feketerothadás szempontjából érzékeny fenológiai állapotban van a szőlő, a virágzástól számított 6-7 hétig jelent veszélyt a termésre. Az időjárási körülmények pedig továbbra is kedvezőek a kórokozó számára. A mostani időszakban kell védekeznünk a kórokozó ellen, különösen azokban az ültetvényekben, ahol korábban gondot okozott. A fekete rothadás elleni védekezéshez több hatóanyag áll rendelkezésünkre. Ezek egy része peronoszpóra ellen is védelmet nyújt (mankocéb, metiram, ditianon+kálium foszfonátok), másik része pedig lisztharmat ellen alkalmazható (tebukonazol, miklobutanil, difenokonazol). Ezt vegyük figyelembe a szervélasztásnál! Ökológiai gazdálkodásban sajnos nem áll rendelkezésre növényvédő szer a kórokozó ellen. Ezért agro-technikai módszerek (szellős, gyorsan felszáradó lombzat kialakítása, ültetvény gyommentesen tartása) segítségével kell mindent megtennünk a megelőzés érdekében.

Feketerothadás tünete levélen

Kártevők

Tarka szőlőmoly

Megkezdődött a második nemzedék rajzása. A csapdák kis számban fogják az egyedeket. A védekezés nem indokolt.

Amerikai szőlőkabóca

A szőlő ültetvényekben L2-L4-es stádiumú lárvák figyelhetők meg. Ahol a kabóca lárvák jelen vannak az ültetvényben és a védekezés még nem történt meg ellenük, ott az aktuális permetezési fordulónál juttassunk ki rovarölő készítményt a lárvák ellen. A védekezésre több növényvédőszer áll rendelkezésünkre (alfametrin, tau-fluvalinát, spinozad, flupiradifuron). Szaporítóanyag előállító ültetvényekben kötelező a védekezés a kabóca ellen. Ahol megtörtént a védekezés ott kövessük nyomon a lárvák jelenlétét. Szükség esetén pedig ismételjük meg a kezelést.

A permetezés előtt a kabóca lárvákat jelenlétét a lombzat átvizsgálásával tudjuk ellenőrizni. A levelek fonákán kell keresnünk a fehéres, sárgás színű lárvákat. Érdemes az ültetvény több pontján is keresni a lárvákat, ugyanis egy homogén ültetvényben is lehet heterogén a kabóca előfordulása. Az idősebb (L3-L4-es) lárvák már a lombzat felső részén is megjelennek, esetükben arra is figyelni kell, hogy mozgékonyabbak, mint a fiatal egyedek, ez által a levelek mozgatására hamarabb elugranak, így az azonosításuk nehezebb.

Az amerikai szőlőkabóca a szőlő arany színű sárgaság megbetegedését okozó fitoplazma vektora szőlőben. Mivel a kórokozó ellen nem tudunk hatékonyan védekezni, ezért a vektorszervezet elleni rovarölő szeres kezelésekkel tudjuk megelőzni a betegség terjedését. Fontos, hogy ne csak az ültetvényekben, hanem a házi kerti tőkéken is végezzünk megfigyelést és indokolt esetben védekezést.

A fitoplazmának a szőlő mellett több gazdanövénye van, ezek közül legjelentősebb az erdei iszalag. E növényről más kabóca fajok át tudják vinni a kórokozót szőlőre, ahol az elterjesztésében már az amerikai szőlőkabóca játszik szerepet. Ezért ajánlott az ültetvényekből és közelükből eltávolítani az erdei iszalagot.

A Tokaji borvidéken eddig nem mutatták ki szőlőről a kórokozót, viszont erdei iszalagról már több helyről is (Bodrogkisfalud, Tállya, Golop, Tarcal).

Amerikai szőlőkabóca L4-es lárvája

Kígyóaknás szőlőmoly

A kígyóaknás szőlőmoly kártétel a borvidék (termő ültetvényben és házi kertben is) számos pontján észlelhető 2018 óta. A lárvák a levéllemeze felső részében alakítanak ki aknát. Egy levélen több akna is lehet. A tünetek a vegetáció második felében erősödhetnek fel. Súlyos károsítás akár korai lombhullást is okozhat. Az elmúlt két évben azonban nem talákoztunk jelentős károsítással.

A kártétele kis számban látható egyes ültetvényekben. A védekezés nem indokolt, azonban a károsítás mértékét kövessük figyelemmel.

Kígyóaknás szőlőmoly károsítása levélen

Gyomszabályozás

Több ültetvényben is erőteljes gyomosodás látható. Az elmúlt hetek csapadékos időjárása ehhez kedvező feltételeket biztosított. Kerüljük az ültetvények túlzott elgyomosodását. A gyomok jelentősebb felszaporodása párasabbá teszi az ültetvényt, ami a kórokozóknak kedvezőbb feltételeket teremt. A soraljak gyomirtására a soraljművelő gépeket vagy végső esetben glifozát hatóanyagot használhatunk. Azonban el kell kerülni, hogy a permetlé a szőlő zöld részeire kerüljön! Ezért fontos szerepe van az időben és jól elvégzett törzstisztításnak, ami történhet kézi vagy kémiai úton. Magról kelő gyomnövények ellen, azok néhány leveles állapotában kell védekezni. Élő gyomok ellen a magasabb dózist javasolt alkalmazni a növények intenzív növekedési fázisában. Apró szulák esetében virágzáskor kell kijutathatni a gyomirtó szert, mezei aszat ellen pedig tölevélrózsás állapotban. A glifozát felhasználása esetén úgy válasszuk meg a permetezés időpontját, hogy a kezelést követő 6 órán belül ne hulljon csapadék, hogy a hatóanyag maradéktalanul fel tudjon szívódni. A sorközök gyomszabályozására legjobb módszer a kaszálás.

A növényvédelmi kezelések elvégzése előtt fontos tájékozódni az időjárási viszonyokról. A várható csapadékról a radarképekről kaphatunk információt (<https://www.idokep.hu/radar>, vagy http://www.met.hu/idojaras/aktualis_idojaras/radar/). Abban az esetben, ha a permetezés közben elered az eső, az utolsó egy órában kezelt területeken célszerű újra elvégezni a növényvédelmi beavatkozást, mivel a kijuttatott permetlének körülbelül egy óra szükséges a megszáradáshoz.

Az elmúlt hét hőmérséklet és csapadék adatai:

	átlaghőmérséklet (°C)	heti csapadék (mm)
2020.06.16-22.		
Sárospatak Királyhegy	20,5	38,6
Sátoraljaújhely Szemszúró	20,2	44,2

Hercegkút Hosszúhegy	21,1	55,8
Tolcsva Nyakvágó	20,3	48,8
Erdőbénye Lócse	20,4	53,2
Vámosújfalú Rány	-	45,5
Olaszliszka Haraszt	21	38,8
Szegi Poklos	20,8	54,8
Tarcal Bakonyi	20,1	46,4
Tokaj Hétszőlő	-	-
Bodrogkeresztúr Dereszla	-	-
Mád Juharos	20,1	58
Mád Úrágya	20,3	31,1
Tállya Nyergesek	20,1	49,3
Abaújszántó Kassaváros	19,7	65

Várható időjárás 2020.06.24-30.

A következő napokban 25-28°C közötti napi maximum hőmérsékletre kell számítani. Az esti órákban 17-18°C-ig hűl a levegő. Csütörtöktől vasárnapig újra csapadékos napok következnek. Nagyobb mennyiség (10 mm-t meghaladó) pénteken és szombaton várható. A szél szombaton élénkülhet meg, ekkor 40 km/h-ás szellőkések is lehetnek.

Pableczki Bence
Növényorvos